

Storegården på Steilene er borte.

Kjære venner.

Synet av to sprikende skorsteiner vil nok for alltid være risset inn i minnet hos alle som er glade i Steilene. Det vi i alle år har vært redde for har skjedd. Sent i den lange vinternatten har ild kommet løs i det ubebodde huset. Det er ingen i nærheten uten måkene og minken, ingen til å gripe brannapparatene og slukke tilløpet. Ingen røyk kan oppdages i mørket, og når ilden kan ses fra land, er det allerede forsent.

De solide tømmerveggene som har motstått storm og væte i 100 år hadde ingen sjanse mot ilden. Gipsplater og branndører har bremsset forløpet, men det var ingen der til å gripe inn.

Det var sent på høsten 1985 Nesodden Seilforening tok sitt første tak på Steilene. To bølgeblikkplater hadde blåst av taket og det regnet inn på en måte som ville ha tatt knekken på dagens trevirke. Seilforeningen hadde nettopp takket ja til Kommunens tilbud om å etablere seg på Persteilene. Vi var vår første tur på Saga og kjøpte den lengste stigen som var å få.

Det var med nød og neppe den rakk opp til taket. Innunder takskjegget kom man, det var alt. Heldigvis var det takluker.

Taket ble tett og huset tørket i løpet av vinteren. Takbord, bjelker, vegger og gulv var upåvirket av væten.

Huset med fire gulvflater, hver på 150 kvm, hadde stått tomt siden Esso flyttet ut. De siste strømvalesningene på kortene i sikringsboksen var ført opp i 1960. Man hadde abonnementer på 1000 og 1500 Watt. Det hadde vært fire leiligheter i bruk.

Noen knuste glassruter var det, og malingen flasket av tak og vegger. Men bygningen var i god behold. Vinduene derimot var knapt til å åpne.

“Vindusmekk” startet umiddelbart og stoppet aldri. 116 vinduer trengte behandling. De gamle rutene var tynne og sprø, kittet var vekk og beslagene var bortrustet. Men treverket lot seg reparere med formtre. Med maling og det hele tok det en helg og vel så det å reparere ett vindu. Nesodden Glassbu var god å ty til ved siden av.

Første etasje, underetasjen, samt utvendig tak og vegger ble satt opp i første byggetrinn i søknaden til STUI om støtte av idrettsmidler.

Storstuen i første etasje ble slått sammen av de 7 rommene langs vestveggen av huset. Alle med litt høydeforskjell i gulvet. Takhøyden på 3 meter gav god plass til avretting og til nye dragere i taket som erstatning for bæreveggene.

Da finske, svenske, tyske og engelske seilervenner ankom øygruppen onsdag før skjærtorsdag i 1987 var gulvet iorstuen høvlet og gulvlakken tørr.

Kjøkkenet var også på plass, og det gikk an å komme inn gjennom hallen. Men det var ingen trapp opp fra underetasjen.

Der nede var det sisterne, bakerovn, bryggerhus og boder. Gulvet var støpt rett på flisberget. Det ble skaffet en 7 kW industrikompressor med tanke på boblehavn, og med den til hjelp ble hele gulvet spettet opp og senket en halvmeter. Massen kom godt med som dekke på moloen. Samme veien gikk bakerovnen i tegelstein og sisternen i (heldigvis) uarmert betong. Med bakerovnen fikk vi vår første interessekonflikt.

Noen mente den burde bevares og benyttes slik den engang ble - til baking. Under befaringen ble man invitert inn i rommet som skulle bli damegarderobe i følge tegningen. Eller ville man heller bake boller der? Damene vant.

Det ble både damegarderobe og dusj, badstue, herreavdeling, vaskerom, allrom, trapp til førsteetasje, to lagerrom og et maskinrom. 150 kvadratmeter gir bra med plass. Vi la varmekabler og rør, støpte gulv og la fliser på hele stasen untatt i lager- og maskinrom.

Badstuovnen var en gave fra venner i den finske Topperklubben. De kom med den til påske året etter og lempet den av på Vinterbro på vei til Norefjell. Om ikke badstuen var klar når de kom ned igjen reiste de rett hjem til Finland. Det ble en minneverdig Ski-Topper med høytidelig åpning av badstuen. Det var altså påsken 1988.

Utvendig måtte Storegården skrapes og males. Og taket måtte legges nytt. Skorsteinene måtte skiftes fra loftet og opp. Stillaset i trykkimpregnert plank forundret mange. Men da man så hvor lenge det ble stående og at det deretter ble brukt til bryggebygging, forstummet spitordene.

Taket ble den største dugnadshelgen i hele prosjektet. Mens bølgblikkplater seilte ned i strandkanten beveget lekter, sløyfer, papp og takstein, seks takvinduer, renner og nedløp seg som en lang orm fra Alvern brygga ut til foten av taljer og stiger på husveggen. Unge og eldre dannet lange rekker og det gikk som en lek. Foreningens egen taktekker var på plass og ingenting klikket.

Så var det veggene. Vi fikk hjelp av polakker. Jeg ser fremdeles for meg en liten, tynn hånd med store vannblemmer klemt rundt håndtaket på skrapen. Navnet hennes er glemt, men hun var lege hjemme i Polen. Huset ble skrapet helt ned og panelet utenpå tømmerveggene var uten råte, bortsett fra noen bord bak bjørka på nordveggen. Den ble vår annen lille konflikt. Tenk å hogge trær på Steilene. Dessverre, den sto helt inntil husveggen og røttene kom opp inne i sisterna.

Tre små rognere ble hentet fra Landsteilene og plantet i riktig avstand fra huset. Nå er nok også de borte.

Det var endeløse flater å skrape og male. Tre strøk med Drygolin hvorav det første var halvblandet med Owatrol. Oppunder taksjeggene kom det fram rosa og lysegrønt fra tidligere strøk. Restaureringen av huset i første byggetrinn var stort sett ferdig i løpet av 1988. Det var på tide å begynne på trebryggene.

Der havna nå ligger var det opprinnelig to skjær med grundt vann imellom. As Veidekke fikk entreprisen på sprengning, transport og opplegging av masse til molo. Massen rakk til vel 50 meter solid steinfylling før det ble for dypt. I august 1986 ble flytebryggene montert og havna var klar til den første Høstcupen.

Den store dugnadsjobben besto i støping av landfester og molohode.

Statens ungdoms- og idrettskontor, STUI, hadde fått sin “Hovedplan” for “Steilene Seilsenter” som ble anleggets offisielle navn, og gitt den sin godkjenning. Havna måtte tilfredstille adkomstkrav for funksjonshemmede. Den ble dimensjonert for 60 faste plasser og 20 gjesteplasser i tråd med konsesjonsvilkårene fra Direktoratet for Naturforvaltning.

Direktoratet viste i sitt brev (av 8.6.88) til “endelig rammer for den videre forvaltning av Steilene, gitt av Miljøverndepartementet to år tidligere”. Her står å lese at “Departementet presiserer at bruken av Steilene representerer et eksperiment i forhold til vanlig allmenn bruk av friluftsområder. Dette gjelder også båthavna med faste plasser som vanligvis ikke tillates innenfor sikrede friluftsområder”.

Eksperimentet ble vellykket. Havna ble fullført med trebrygger, gangveier, ramper og murer. Enda et betydelig arbeide ble nedlagt, denne gang av arbeidsledige på tiltak samt av Kiwanis og foreningens egne dugnads-spesialister.

Seilsenteret hadde fått seg hus og havn. Og det hadde oppslutning. I bruksrapporten for 1989 er det oppgitt 7500 bruksdager fordelt på kappseilaser, trening, samlinger, dugnader, utlån av klubbhuset og besøk i havna.

Byggetrinn 3 ble avsluttet med anlegg av småbåthavn i Alvern. Med dette samt innkjøp av Blåtann ble adkomsten sikret. Hovedmålet var nådd. Det tok 10 år.

Imidlertid var det lite gjort i 2. etasje i Storegården, og en trebrygge gjensto. Da fikk dugnadsviljen en ny oppsving og trebrygga ble ferdig i høst. I 2. etasje hadde man innredet vertskapsleilighet med toalett og kjøkken. De gamle gulvene var slipt ned og ble praktfulle. I vinter fortsatte dugnadsgjengen med det som skulle bli klubbrom for seniorenne (alle over 18!). Dette lå i det sørvestre hjørnet av huset med praktfull utsikt over regattabanene og Startodden. (Den med Rådmannsgrunnen utenfor). To vegger var fjernet og gipsplatene var på plass da ulykken inntrådte natt til fredagen den 28 desember.

Tapet av Storegården er tungt å bære. Huset hadde så stor verdi på så mange måter at det knapt kan beskrives. Det forente tradisjon og miljø og ga muligheter for utførelse og samvær. Mange er de seire som der ble vunnet. Langbordene kunne dekkes til 60 gjester. Det ble i minste laget mange ganger, men alle fikk plass. Det var årsfester, det var regattafester, det var bryllup og femtiårslag. Det var gjester fra Stiftelsen som spilte så fiolinbuen brast.

Vi var spente da Kong Olav kom. Han fikk naturligvis plass innerst ved brygga. I sin 5.5 meter rakk hodet bare halvmetere over bryggekannten. “Bor du på Slottet” sjekket lille Peder som ikke var blant de sjenerte. “Javisst” svare Kongen. “Jamen du har ikke krone” sa lille Peder. Da lo Kongen og lurte på om noen kunne hjelpe han på land. Han måtte på do. Det var to utedoer til rådighet. Utenfor den ene var det lang kø. Den andre som var temmelig rått, men ellers “ren og velluktende” ble raskt sjekket for brask og uevneligheter. Den heter fortsatt kongedoen. På trappa til klubbhuset stoppet Kong Olav og pekte med stokken opp mot Alvernlia. Der var det byggeforbud før i tiden sa han, dengang cisterneanlegget var i drift her ute.

Kong Olav og vesle Peder er de eneste navnene jeg vil trekke fram i dette lille tilbakeblikket. For det er så mange navn som kunne nevnes. Etableringen og utbyggingen av en sportsklubb i friområdet på Steilene har engasjert mange. Det lå an til mange konflikter, men det skulle bli en harmonisk løsning og et godt samarbeide. La de gønne skiltene på båtplassene i havna være et vitnesbyrd om det.

Jeg vil benytte denne anledningen til å takke våre naboer på Steilene, nemlig Skolene og Stiftelsen Landsteilene for godt samarbeide gjennom 15 år. Videre vil jeg takke Nesodden kommune og Fylkeskommunen som hadde tro på oss. Seilsenteret har fått støtte av tippemidler med tilsammen 1,3 millioner kroner. Akershus fylke har satset 0,6 millioner og Nesodden kommune vel 0,1 i rede midler samt et betydelig arbeide for å legge fram nytt vann og avløp. I tillegg kommer nesten en million kroner i arbeidsmarkedsmidler og mange private gaver.

Foreningens egen dugnadsinnsats de første årene er bokført med 13610 timer. Så var det en stillere periode da mannskaper fra Kaja og Skap la inn ett tilsvarende timetall. De mange som har besøkt Steilene sist sommer vil vite at dugnaden igjen er igang med økende styrke.

Tapet av Storegården er tungt for de mange som er glade i Steilene. Det var mange dugnadstimer. Men gleden ved dugnadsarbeidet har vi ikke mistet. Og lite ville vi vært tilliten verdig om vi skulle henge med hodet mer enn en dag eller to. Ingen kom til skade. Havna er uskadd. En tur i tenkeboksen og så er vi igang med planlegging av nytt klubbhus og nødvendige tiltak for kommende sesong. Jeg er overbevist om at man vil videreføre virksomheten slik den har utformet seg på Steilene de siste 15 årene.

Nesodden 29. desember 2001.

Vennlig hilsen

Rune Sletten

tidligere formann i Nesodden Seilforening